

REPUBLIKA HRVATSKA
Osnovna škola Franje Horvata Kiša
Trg svete Ane 28
49253 Lobor
Tel: 049/430-020
E-mail: ured@os-fhorvata-kisa-lobor.skole.hr

Protokol o postupanju u slučaju seksualnog uznemiravanja

I. UVOD

Izrazi u Protokolu u slučaju seksualnog nasilja (u daljnjem tekstu: Protokol) glede rodne pripadnosti navedeni u muškom rodu neutralni su i odnose se na muške i ženske osobe. On utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja tj. što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, učitelj, učenik, drugi zaposlenik škole ili roditelj (skrbnik djeteta).

O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati učenike na satima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine (po potrebi i češće).

U Osnovnoj školi Franje Horvata Kiša u Loboru se svaki oblik nasilja smatra neprihvatljivim ponašanjem.

II. POJAM SEKSUALNOG NASILJA

Seksualno nasilje, uz obiteljsko, ulazi u dominantne oblike rodno uvjetovanog nasilja, to jest one vrste nasilja u kojima je u većini slučajeva počinitelj muškarac, a većina žrtava su žene.

Rodno uvjetovano nasilje prisutno je u svim dijelovima svijeta bez obzira na kulturu i vremensko razdoblje. Žrtve su izložene psihičkom, fizičkom, seksualnom i ekonomskom nasilju te sustavnoj izolaciji koja ih čini još ranjivijima i izloženijima različitim oblicima nasilja.

Neki oblici nasilja su prepoznati i za njih postoje odgovarajuće kazne ili se pak ubrzano utvrđuju jasne procedure za njihovo kažnjavanje i prevenciju. Drugi oblici nasilja su zbog mnogih razloga manje prepoznati ili nevidljivi, obavijeni velom šutnje i predrasuda,

stigmatizacijom i nepostojanjem odgovarajućih mehanizama zaštite žrtava i kažnjavanja počinitelja.

Seksualno nasilje pripada upravo takvim najtežim zločinima i najmanje prijavljivanim. Ono se događa češće nego što se misli. Njegove posljedice su dalekosežnije nego što je većina osoba, uključujući i one koje su ga doživjele, spremna priznati, a njegova cijena, psihološka, zdravstvena i ekonomska, za samu osobu, njezinu obitelj i širu zajednicu i društvo je nesaglediva te ne ostavlja mogućnost prešutnog toleriranja.

III. OBLICI SEKSUALNOG NASILJA

Najčešći oblici seksualnog nasilja su:

a) seksualno uznemiravanje i/ili napastovanje je jedan od najčešćih oblika seksualnog nasilja koji obuhvaća neželjena seksualna ponašanja koja nužno ne uključuju fizički dodir te time osobu dovode u neugodan i ponižavajući položaj i izazivaju osjećaj srama. U većini slučajeva se radi o ponovljenim ponašanjima koja se javljaju kroz dulje vremensko razdoblje i za koje žrtva ne može naći sustavno rješenje. Najčešći oblici su neželjene seksualne primjedbe i verbalni prijedlozi, neprikladna pažnja, fizički dodiri, seksističke, uvredljive i diskriminirajuće primjedbe i šale, širenje seksualnih glasina o osobi i drugo.

b) seksualno zlostavljanje i/ili prisilne spolne radnje obuhvaćaju mnoge oblike seksualnog nasilja koji su teži od seksualnog uznemiravanja, a prema postojećim zakonima još ne ulaze u kategoriju silovanja. Obuhvaćaju neželjena seksualna ponašanja iznuđena primjenom sile i/ili prijetnji, a uključuju fizički dodir s nasilnikom – neželjeni i prisilni dodiri intimnih dijelova tijela, seksualne aktivnosti izmanipulirane lažima, prijetnjama, pritiskom te prisiljavanje na masturbaciju.

c) silovanje je najteži oblik seksualnog nasilja koji uključuje prisilnu vaginalnu, analnu i/ili oralnu penetraciju penisom, drugim dijelom tijela i/ili objektima. Ubraja se među izuzetno teška i traumatska iskustva s teškim posljedicama za žrtve. S obzirom na počinitelja možemo razlikovati silovanje kao sastavni dio obiteljskog nasilja (silovanje u braku), silovanje u vezama/»na spoju«, silovanje nepoznate osobe, grupno silovanje, silovanje u oružanim sukobima i ratu. Osim ubojstva, silovanje je najozbiljnije nasilje nad tijelom osobe jer oduzima žrtvi fizičku i emocionalnu autonomiju, slobodu i privatnost.

IV. RIZIČNI ČIMBENICI

Rizični čimbenici koji povećavaju mogućnost doživljavanja seksualnog nasilja su prije svega spol žrtve, zatim dob, zlouporaba sredstava ovisnosti, ranije iskustvo seksualnog ili drugih oblika nasilja, kao i brojni drugi. Međutim, upravo spol i dob imaju najveći utjecaj.

Osim navedenih, potencijalni rizični čimbenici su i partnerski status, neke socioekonomske značajke (niža razina obrazovanja, siromaštvo), izbjeglištvo, migracije, rat. Rizične grupacije su i žene s invaliditetom, pri čemu su najrizičnija grupa žene s intelektualnim teškoćama.

Čimbenici koji povećavaju vjerojatnost da će muškarac postati seksualni nasilnik mogu biti vezani uz samu osobu, obitelj, ali i društvo u kojem živi. Najčešći osobni čimbenici su: sklonost zloporabi sredstava ovisnosti, seksualne sklonosti koje uključuju nasilje, neprijateljstvo prema ženama, iskustva seksualnog zlostavljanja u djetinjstvu. Karakteristični čimbenici vezani za obitelj jesu delinkventna i agresivna ponašanja, nasilna obiteljska situacija te jak patrijarhalni model u obitelji.

V. OBVEZE NADLEŽNIH TIJELA U POSTUPANJU SA ŽRTVAMA SEKSUALNOG NASILJA

Nadležna tijela u postupanju sa žrtvama seksualnog nasilja su: policija, zdravstvene ustanove (opće i kliničke bolnice, klinički bolnički centri), pravosudna tijela (sud i Državno odvjetništvo), centri za socijalnu skrb, odgojno-obrazovne ustanove i institucije koje pružaju pomoć i potporu u zaštiti mentalnog zdravlja.

Protokolom su Škola i zaposlenici Škole obvezni skrbiti o ostvarivanju prava djeteta u slučajevima svih oblika nasilja, senzibilizirati se na pojavu seksualnog nasilja koje doživljavaju maloljetne osobe te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama koje pružaju pomoć žrtvama seksualnog nasilja.

Ravnateljica Škole je odgovorna osoba za pravilno provođenje postupaka po ovom Protokolu.

VII. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU PRIJAVE SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA

Rd.Br.	TIJEK POSTUPANJA	NOSITELJ	ROK IZVRŠENJA
1.	Primanje prijave uznemiravanja, razgovor s prijaviteljem	Učitelj, stručna suradnica, ravnateljica	Odmah po dojadi
2.	Obavještanje ravnatelja o događaju	Primatelj prijave	Po zaprimljenoj prijavi
3.	Obavještanje stručnog suradnika o događaju	Učitelj, ravnateljica	Po dojadi
4.	Razgovor stručnog suradnika i ravnatelja s učenikom - žrtvom	Osoba zadužena za postupanje u slučaju povrede prava učenika, ravnateljica	U roku 24 sata od dojadi

5.	Obavijest poduzeću, ustanovi u kojoj počinitelj radi ako je neposredno vezano uz sigurnost učenika	Ravnateljica	U roku 24 sata
6.	Obavješćavanje roditelja	Usmeni poziv	U roku 12 sati
		Pismeni poziv	U roku 24 sata
7.	Razgovor s roditeljima	Osoba zadužena za postupanje u slučaju povrede prava učenika, ravnateljica	Najdulje 2 dana nakon zaprimljene dojave
8.	Upoznati žrtvu i njezine roditelje o mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore	Osoba zadužena za postupanje u slučaju povrede prava učenika, ravnateljica	Tijekom razgovora s roditeljima
9.	Utvrđivanje činjenica i pisane obavijesti nadležnim institucijama (Centru za socijalnu skrb, Pravobraniteljici za djecu, Policiji)	Ravnateljica	Nakon razgovora s roditeljima
10.	Obavijest MZOŠ na propisanom web obrascu	Ravnateljica	U roku 7 dana
11.	Daljnje radionice s djelatnicima i učenicima te osvješćivanje potrebe prijave nasilja i postupka nakon prijave	Voditelj preventivnih programa	Tijekom školske godine

VIII. EVIDENCIJA ŠKOLE O SEKSUALNOM NASILJU

Škola vodi posebnu Evidenciju o seksualnom nasilju u školi na za to predviđenom Obrascu (*Prilog 1*). Zapis o događaju iz Evidencije je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Škola je dužna o događaju obavijestiti MZO na propisanom Web obrascu. Za popunjavanje Obrasca potrebno je prijaviti se u sustav s pomoću AAI korisničkih podataka.

Ovaj Protokol je na temelju *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (NN 70/2018)*, koji je Vlada Republike Hrvatske donijela 26. srpnja 2018.g., donio Školski odbor Osnovne škole Franje Horvata Kiša, Lobar na 49. sjednici održanoj 14.12.2020. godine, na prijedlog ravnateljice i nakon rasprave na Učiteljskom vijeću.

Ovaj Protokol će biti objavljen na oglasnoj ploči Škole i mrežnim stranicama Škole te stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 602-10/20-01/10

Urbroj: 2211/05-380-18-01-20-2

Lobar, 14.12.2020.

Ravnateljica: **Tamara Herceg Babić**
